

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова
Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського
Рівненський державний гуманітарний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ:
ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЄ»

Херсон – 2017

Затверджено відповідно до рішення вченої ради Херсонського державного університету (протокол від 30 жовтня 2017 року № 3).

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення і майбутнє»: Наукове видання / за ред. доктора педагогічних наук, професора Козир А.В., кандидата педагогічних наук, доцента Щедролоєвої К.О., старшого викладача Марцинковської І.М., кандидата мистецтвознавства Старюченко Н.А. – Херсон: МПП Видавництво «ІТ», 2017. – 234 с.

Збірник науково-методичних матеріалів є підсумком висвітлення і обговорення актуальних питань музичної освіти України на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції. Цей збірник може бути рекомендований для студентів, аспірантів, викладачів музичного мистецтва та самостійного вивчення і опрацювання вказаної проблематики.

УДК 78.071.2:378

ЗМІСТ

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА

(до 100 – річчя від дня заснування

Херсонського державного університету)

Марцинковський С. Л. Кафедра інструментального виконавства в структурі Херсонського державного університету.....	7
Щедролюєва К.О., Марцинковська І. М. Концертна діяльність як важливий фактор підготовки фахівців напряму підготовки «Музичне мистецтво».....	14

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Козир А. В. Процесуально – функціональний аналіз сучасного стану розвитку мистецької освіти.....	18
Федоришин В. І. Інноваційні шляхи професійного розвитку студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.....	24
Лабунець В. М. Особливості методичної системи інструментально – виконавської підготовки викладачів мистецьких дисциплін.....	28
Барбіна Є. С. Гуманізація фахової підготовки викладачів мистецьких дисциплін засобами педагогічної майстерності.....	33
Васянович Г. П. Моральна культура особистості у вимірі творчої спадщини Івана Огієнка.....	48
Лимаренко Л. І. Роль музичного мистецтва у виставах студентського театру.....	60
Добронравова С. А. Там, де закінчується техніка, починається мистецтво.....	65
Зайцева А. В. Художньо – комунікативна культура як категорія мистецької освіти.....	71
Чабан Н. І. Роль музичного супроводу в українській мовній підготовці іноземних студентів.....	74

Форостян А.Ф. Соціокультурні чинники сприйняття сучасною молоддю класичної музики.....	78
Виткалов С. В. Культурно – мистецьке життя Західного Полісся в контексті сучасних соціокультурних трансформацій: проблемний ряд.....	81
Шушляннікова Н. В. Гастролі іноземних зірок на південній Україні у XIX столітті (історичний нарис).....	85

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Цурканенко І. В. Міжнаукова взаємодія в галузі освіти: наслідки та перспективи.....	90
Жигінас Т. В. Функціональні особливості творчо – виконавської підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.....	92
Софроній З. В. До проблеми формування вокально – хорового слуху майбутніх учителів музичного мистецтва.....	98
Василенко - Несіна Н. А., Паньків Л. І. Розвиток національної самосвідомості майбутніх учителів музики як педагогічна проблема.....	102
Карташова Ж. Ю. Підготовка майбутніх викладачів мистецьких дисциплін: інтеграційний напрям.....	105
Корнішева Т. Л. Розвиток особистості з позицій прояву індивідуальної творчості відомих хорових диригентів.....	109
Старюченко Н. А. Особливості художньої концепції в балеті І. Стравінського «Агон».....	113
Щедролосєва К. О. Сучасний стан готовності майбутніх магістрів музичного мистецтва до професійної самореалізації.....	116
Парфентьєва І. П. Диригентсько – хорова підготовка студентів в Україні: історіографія.....	121
Петров К. В. Основні аспекти постановки диригентського апарату в процесі навчання.....	125
Марцинковська І. М. Національна своєрідність музики Ф. Шопена.....	129

Ван Яюєци Педагогічні умови формування поліхудожнього світогляду майбутнього вчителя музики в процесі фортепіанного навчання	133
Сюй Вейвей Застосування жанрово – стильового підходу у процесі вокального навчання майбутнього вчителя музики.....	136
Иценко О. Музично – виконавська майстерність майбутніх викладачів мистецьких дисциплін: зміст, завдання, значення.....	140
Орищук О. Музичне просвітництво: основні засадничі положення.....	145
Чжан Няньхуа Системний підхід до формування художньо – інформаційної компетентності майбутніх учителів музики.....	150
Ван Їсін Вокально – педагогічна ерудованість майбутнього вчителя музики: компонентні складові.....	153
Рудь П. В. Стильові алюзії у творі В. Косенка « 11 етюдів у формі старовинних танців».....	159
Мосін Д. І. Специфіка проспективної рефлексії.....	164
Встрова Н. В. Формування виконавської майстерності студентів мистецьких спеціальностей в оркестровому класі.....	167
Суховий Є.С. Шляхи становлення жанру скрипкового концерту в Україні ...	170
Павлова О. С. Інтерактивні технології у практичній діяльності майбутнього викладача музичного мистецтва.....	174
Павелко Т. О. Інноваційні технології інструментально – виконавської підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва.....	178
Матвійчук К. О. Огляд професійних компетенцій майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	182
Крива В. С. Зміст та структура професійної компетентності музиканта-інструменталіста.....	185

МЕТОДИКА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ

Яцула Т. В. Особливості навчання дітей шестирічного віку гри на фортепіано.....	189
Хоружа О. В. Художньо – педагогічний аналіз на уроках музичного мистецтва в загальноосвітній школі: основні аспекти.....	192
Баганова О. Т. Сімейне музикування в контексті сучасного музично-освітнього процесу.....	197
Руденко Л. В. Методика Д. Огороднова у сучасному співочому світі.....	201
Яцула Г. В. Особливості занять в класі фортепіано з дітьми з різними музичними здібностями.....	206
Козлова О. М. Гра – як інноваційний та інтерактивний метод роботи на уроках музичної літератури.....	209
Сухарь А. О. Вплив музичного мистецтва на креативність особистості.....	212
Болюбаш О. О. Методичні рекомендації з предмету «Імпровізація та композиція» для роботи з учнями шкіл естетичного виховання.....	215
Рижков Р. О. Інноваційні тенденції в галузі музичної освіти.....	220
Васюк А. М. Музика як фактор впливу на емоційно – почуттєву сферу особистості.....	223
Беляєва С. В. Проблеми та шляхи вдосконалення методів навчання та виховання вчителів музичного мистецтва на сучасному етапі.....	226
Хаджинова Т. П. Розвиток музичного сприйняття, творчих здібностей учнів на уроках музики як шлях до виховання соціально активної особистості.....	232

**КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ В
КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ:
ПРОБЛЕМНИЙ РЯД**

Виткалов С. В. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Сучасне життя, оминаючи складні суспільно-політичні, економічні обставини та психологічний стан населення, обумовлений названими вище факторами, демонструє все ще розмаїття культурно-мистецької ініціативи в усіх її виявах. Це свідчить про те, що саме в них населення шукає певну духовну розраду ситуації, що склалася в країні і в кожному конкретному етнокультурному регіоні.

Адже переважна більшість етнокультурних територій хоча й не мають належної фінансово-економічної підтримки для розгортання виробництва, відтворення власного економічного потенціалу попередньої доби, однак й надалі залишаються важливими центрами пульсування народно-культурної практики, національної культурної традиції, системи збережених національно-культурних ознак, які можуть допомогти нам зберегти власну національну ідентичність. А в сучасних умовах, при відповідній фінансово-організаційній підтримці держави можуть стати важливим чинником розвитку, приміром, туристичної сфери, яка також при відповідному фінансовому та організаційно-методичному забезпеченні здатна стати джерелом прибутку і важливим засобом зняття загального депресивного стану населення, в якому останнє опинилося через відсутність уваги до регіональної культурної практики в усіх її вимірах загалом.

Адже сьогодні, приміром на окресленій вище території зберігається безліч народних промислів і ремесел, унікальних звичаїв і народних свят, форм національної кухні і ще безлічі того, чим захоплюються іноземці, які приїждять до нас на фестивалі заходи, на які з кожним роком усе менше коштів виділяє держава і які організуються й надалі за підтримки місцевого бізнесу. Та й для

місцевого населення вищепераховане також є вкрай потрібним, оскільки саме в ньому зберігається національна сутність людини. І лише ці ініціативи можуть якимось чином зарадити Україні вже явно помітне деградування.

Для покращення ситуації, на нашу думку, було б потрібно наступне:

- зробити державну культурну політику справді пріоритетним напрямом розвитку країни, конкретизувавши, на підставі критичного осмислення сучасного культурного досвіду;

- згорнути наявні популістські програми, які начебто засвідчують наші успіхи в усіх сферах духовного життя, а насправді сприяють лише подальшому розчаруванню населення у тих кроках, що декларує постійно держава і які, утім, не приносять відчутного результату;

- переглянути практику декларацій про надання автономії мережі ВНЗ, яка в сучасних умовах взагалі ставить цю мережу на рівень лише виживання і не дає змоги організувати ні повноцінний навчально-виховний процес, який в сучасних умовах без елементарної його модернізації зводить нанівець будь-які потуги професорсько-викладацького корпусу як у справі виконання будь-яких освітніх програм, так і спроб організації хоча б елементарного наукового пошуку. Адже вартість оплати за навчання, як і комунальних послуг не дає змоги регіональним ВНЗ мати вільні кошти на покращення власної МТБ для подальшого ефективного їх функціонування;

- переглянути роль і значення місцевих органів управління культурною сферою, структури якої сьогодні є надзвичайно роздутими і неефективними через значне виконання суто політичних функцій; усунути численні дублюючі функції багатьох структур, які виконують (чи мали б це робити) в основному керівні функції на місцях (Управління культури і обласні центри народної творчості), де потрібно не скільки здійснення управлінських функцій, скільки налагодження цілеспрямованою діяльністю, спрямованої на певний конкретний результат;

- вивести напрям «Туризм» із компетенції Управління культури і туризму на місцях, оскільки ця структура не здатна забезпечити повноцінне функціонування цього напрямку;

- внести відповідні зміни до Закону України про місцеве самоврядування, оскільки у частині делегування управлінських функцій справді громаді не все гаразд;

- реалізацію Закону про реформу місцевого самоврядування поставити під відповідний контроль із чітким визначенням термінів реалізації, відповідальних, звітності тощо, оскільки здійснення будь-яких законодавчих ініціатив для українців, якщо їх реалізація ставиться виключно на добровільність, як показала практика, не можлива в принципі;

- вирішити питання про створення всеукраїнського фахового часопису, на який би покладалася функції як теоретичного центру наукового пошуку у клубній сфері, так і центру пропагування будь-якого позитивного досвіду з місць, використання якого б дало змогу й інших подібним установам розпочати власний пошук ефективних форм культурної діяльності. З метою його рентабельності розповсюдження можна зробити обов'язковим для усіх управлінських структур, починаючи від районної ланки;

- вважати професіоналізм основним чинником, що може забезпечити ефективне функціонування галузі та будь-якої структури на місцях, адже призначення керівників органів управління сферою на місцях за партійної ознакою (яка змінюється упродовж року по декілька разів) призводить до подальшої деградації галузі;

- термінового вирішення питання про відновлення практики підготовки фахівців із вищою спеціальною освітою для галузі культури (клубної мережі), яка сьогодні відсутня в країні взагалі. На рівні здобуття середньої спеціальної ланки ця освіта також згортається через запровадження для коледжів культури нової спеціальності «Менеджмент соціокультурної сфери», яка спрямована на підготовку менеджера арт-проектів у сфері туризму чи професійного мистецтва і жодним чином не спрямовується на мережу клубних закладів. А це, у свою чергу, не дозволяє вести мову про будь-які професіональні якості співробітників, що залишаються працювати в галузі. Ними не займається жодна освітня структура. Виходячи з цього:

- створити всеукраїнський центр підвищення кваліфікації працівників клубної сфери із хоча б 30-денним курсом організації підвищення кваліфікації, оскільки наявні центри підвищення цієї кваліфікації працюють неефективно: тижневе перебування на такому «підвищенні» складається з 5 днів перебування, два з яких відведено на приїзд і від'їзд, ще один – на ознайомлення з практичним досвідом (поїздка в район), один – на урочисте вручення посвідчень про підвищення «кваліфікації»;

- повернутися до практики оцінки ефективності діяльності конкретного працівника в галузі таким чином, як це вже давно і ефективно здійснюється в мережі приватної людської діяльності, де і заробітна плата, і просування по ієрархічних щаблях співробітника залежить виключно від ефективності його практичної діяльності. І на цій основі розробити власні критерії оцінки діяльності в галузі;

- запровадити практику обов'язкового 100% державного фінансування проектів у регіонах, які пройшли державну експертизу (підтримка матеріальної культурної спадщини, етно-фестивалі, друк фахової літератури тощо);

- відродження в країні функціонування мережі підприємств із виготовлення музичних інструментів, друку нотної літератури та ін., зниження вартості фахової літератури через збільшення її накладу.

Реалізація вищенаведеного можлива лише за умови з'ясування потреби цієї (клубної) мережі для держави, оскільки від визначення її потреби (доцільності) й будуть залежати наступні кроки.

Розглядаються проблемні питання, наявні в сучасній культурно-мистецькій регіоні, які в той же час є типовими і для України загалом. Усунувши названі, можна сподіватися на ефективне відродження і функціонування клубної мережі зокрема.